

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

10 iulie 2024

mun. Chișinău

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție în componența:

președinte:

Stella Bleșceaga

judecători:

Vladislav Gribincea

Ghenadie Eremciuc

examinând cererea înaintată de președintele interimar al Judecătoriei Chișinău, Livia Mitrofan, privind strămutarea de la Judecătoria Chișinău la altă judecătorie a plângerii înaintate de Nadejda Murzakoi în temeiul art. 313 Cod de procedură penală,

A C O N S T A T A T:

1. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, se află cauza nr. 10-1274/2024, repartizată inițial spre examinare judecătorului Alina Gorceac. Cauza se referă la plângerea înaintată de Nadejda Murzakoi în temeiul art. 313 Cod de procedură penală (în continuare „Plângerea”). Prin plângere se contestă refuzul procurorului de pornire a urmăririi penale împotriva președintelui interimar al Judecătoriei Chișinău, Livia Mitrofan.

2. La 17 iunie 2024, judecătorul Alina Gorceac și-a declarat abținere de la examinarea plângerii, care a fost admisă de judecătorul Ciobanu Sergiu la 18 iunie 2024. Judecătorul Ciobanu a menționat că toți judecătorii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, sunt colegi și „subalterni” ai președintelui interimar al Judecătoriei Chișinău, pe care o vizează plângerea. Potrivit judecătorului Ciobanu, această circumstanță pune la îndoială imparțialitatea tuturor judecătorilor Judecătoriei Chișinău la examinarea plângerii. El a solicitat președintelui interimar al Judecătoriei Chișinău sesizarea Curții Supreme de Justiție în vederea strămutării cauzei pentru examinare într-o altă judecătorie.

3. La 25 iunie 2024, președintele interimar al Judecătoriei Chișinău, Livia Mitrofan, a semnat cererea de strămutare, care a fost primită de Curtea Supremă de Justiție la 02 iulie 2024.

4. Conform art. 39 pct. 5) Cod de procedură penală, Curtea Supremă de Justiție are competența exclusivă de a examina cererile de strămutare a cauzelor penale, care pot fi formulate de către președintele instanței de judecată sau de una din părți.

Conform art. 46 alin. (1) Cod de procedură penală, strămutarea este un drept și nu o obligație a Curții Supreme. Ea este o excepție de la competența instanțelor judecătorești. Având în vedere importanța respectării competenței stabilite de lege a instanțelor judecătorești pentru buna funcționare a acestora și fortificarea încrederii în sistemul judecătoresc, strămutarea poate fi admisă doar în situații deosebit de convingătoare.

5. Strămutarea urmărește patru scopuri alternative, soluționarea obiectivă a cauzei, soluționarea rapidă a cauzei, soluționarea completă a cauzei și desfășurarea normală a procesului. Spre deosebire de ultimele trei scopuri, unde discreția Curții Supreme de Justiție este mai largă, când se invocă soluționarea obiectivă a cauzei, discreția Curții Supreme de Justiție este limitată de obligația de a asigura imparțialitatea examinării cauzei. Când strămutarea se solicită în scopul soluționării obiective a cauzei, Curtea Supremă va verifica dacă motivele invocate sunt suficiente pentru a pune în mod rezonabil la îndoială imparțialitatea tuturor judecătorilor din instanța respectivă. Dacă în instanța de judecată poate fi constituit cel puțin un complet care să examineze imparțial cauza, cererea de strămutare, în principiu, nu ar trebui formulată.

6. Imparțialitatea judecătorului trebuie prezumată până la proba contrarie (a se vedea hot. CEDO *Kyprianou v. Cipru* [MC], 2005, § 119). Simplul fapt al invocării lipsei de imparțialitate nu este determinant, cel mai important fiind dacă această îndoială poate fi justificată în mod obiectiv (a se vedea hot. CEDO *Ferrantelli și Santangelo v. Italia*, 1996, § 58). Această justificare, în cea mai mare parte, se referă la legăturile ierarhice, sau de altă natură, dintre judecător și părți (a se vedea hot. CEDO *Micallef v. Malta* [MC], 2009, § 97). Având în vedere încrederea pe care instanțele de judecată ar trebui să o inspire publicului, inclusiv persoanelor acuzate, într-o societate democratică, chiar și aparențele au o anumită importanță (a se vedea hot. CEDO *Morice v. France* [MC], 2015, § 78).

7. În această cauză, strămutarea se solicită pe motiv că plângerea penală care vizează președintele instanței judecătorești este examinată în instanța condusă de acesta. Art. 33 alin. (2) Cod de procedură penală nu interzice expres judecătorului să participe la examinarea cauzelor care vizează colegii cu care activează în aceeași instanță sau sediu, sau președintele instanței în care activează. Într-o societate în care încrederea în sistemul judecătoresc este sporită, simplul fapt că judecătorii sunt colegi în aceeași instanță nu este suficient pentru a pune în discuție imparțialitatea judecătorului care examinează cauza colegului său (*mutatis mutandis* hot. CEDO *A.K. v. Liechtenstein*, 2015, § 68). Completul de judecată nu poate fi de acord cu poziția judecătorului Ciobanu că judecătorii sunt „subalterni” ai președintelui instanței în care activează. Judecătorii au obligația legală să acționeze imparțial și să nu accepte influențele altor persoane, inclusiv pe cele care vin de la președintele instanței în care activează. Totuși, având în vedere că în prezent încrederea publică în sistemul judecătoresc din Republica Moldova este modestă, în scopul sporirii

acestei încrederi, Curtea Supremă de Justiție consideră potrivit de a admite cererea de strămutare.

8. Având în vedere numărul mare de cereri de strămutare similare, Curtea Supremă de Justiție consideră oportun să vină în această cauză cu o soluție de principiu cu privire la soluționarea strămutărilor între judecătorii, care se bazează pe singurul argument că judecătorul examinează o cauză ce îl vizează pe un judecător care activează în aceeași instanță. Astfel, până la schimbarea de către Curtea Supremă de Justiției a practicii stabilite prin această încheiere:

a. având în vedere competențele președintelui judecătoriei, cererile de strămutare a cauzelor care vizează drepturile și interesele legitime ale președintele instanței vor fi admise;

b. nu vor fi admise cererile de strămutare a cauzelor care vizează drepturile și interesele legitime ale judecătorilor care activează în alte sedii ale aceleași judecătorii, sau în același sediu, când judecătoria are mai multe sedii. În ultimul caz, președintele judecătoriei va asigura examinarea cauzei de un judecător care nu activează în același sediu cu judecătorul drepturile și interesele legitime ale căruia sunt vizate în cauza examinată;

c. având în vedere competența și statutul special al judecătorilor de instrucție, precum și faptul că toți judecătorii de instrucție ai Judecătoriei Chișinău activează în același sediu, vor fi admise cererile de strămutare de la Judecătoria Chișinău a examinării cauzelor și materialelor care vizează drepturile și interesele legitime ale judecătorilor de instrucție din Judecătoria Chișinău.

9. Abordarea din prezenta încheiere reprezintă o practică pe care Curtea Supremă de Justiție o va aplica uniform, ea fiind deja aplicată în dosarele nr. 1cs-304/2024 și 1cs-306/2024.

10. Din considerentele de mai sus și având în vedere domiciliul lui Nadejda Murzakoi, în conformitate cu prevederile art. 46-49 Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, cu vot unanim,

DISPUNE :

Admite cererea președintelui interimar al Judecătoriei Chișinău, Livia Mitrofan.

Strămută judecarea plângerii depuse de Nadejda Murzakoi în temeiul art. 313 Cod de procedură penală de la Judecătoria Chișinău la Judecătoria Orhei.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte
Judecători

Stella Bleșceaga
Vladislav Gribincea
Ghenadie Eremciuc